

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Idem probatur ex beatitudine quam Philosophi naturæ lumine in Dei
contemplatione posuerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

est autem, ut in initio libri primi diximus, Beata esse creaturam nisi summum illud bonum diligat, quo beanda est. Nam sicut miseri sunt qui non habent bonum quod diligunt, vel qui diligunt malum quod habent, ita etiam illi qui non diligunt bonum sive illud habeant sive non habeant. *Beatus, quantum existimo, inquit Augustinus, neque ille dici potest qui non habet quod amat, qualecunque sit: neque qui habet quod amat si noxium sit; neque qui non amat quod habet etiam si optimum sit. Brevis omnium ratio est; Nam & qui appetit quod adipisci non potest, cruciatur: & qui adeptus est quod appetendum non est, fallitur; & qui non appetit quod appetendum est, egrotat. Cum enim Deus sit solus, ut alibi dicitur, verus rationalis creatura citius, quo solo sustentari debet ac petest, languoris argumentum est certissimum cibum suum non appetere, hoc est, Deum optimum bonum suum non diligere. Vnde subijcti consequenter, Nihil autem istorum trium animo contingit sine infirmitate, nec miseria & beatitudo in homine vno simul habitare consueverunt. Sine dilectione igitur boni beatitudo esse non potest.*

Secundo, quia beatitudo non potest, secundum Augustinum & veritatem, esse sine fruitione boni: Beatitudo enim fruens & diligens est propria, unde sicut nec virtus nobis erit nisi

Lib. de morib. Eccl. c. 3.

Ibid.

Lib. de nat. & grat. 20

De morib. Eccl. c. 3.

Epist. 56. Epist. 57.

Adhuc ipse Deus quo iuvenitur, ita nec beatitudo nisi adhuc ipse quo fruamur. Qua de causa fidenter definit in libris de Civitate Dei, beatum esse eum qui Deo frui ceperit. Fruitio vero summi boni beatifica sine eius dilectione esse nullo pacto potest. Sexcentis locis hoc docet Augustinus: Quisquis ergo fruatur eo quod amat, verumque summum bonum amat, quibus eum beatum nisi miserimus negat? Et paulo post concludit, ut quoniam Philosophia ad beatam vitam tendit iuxta sententiam etiam Platonis, fruens Deo sit beatus, qui Deum amaverit. Vnde in libro de moribus Ecclesie post diligentem indagacionem beatæ vitæ: Quæram, inquit, restat, ut videas, ubi beatæ vitæ inveniri queat, cum id quod est homini optimum & amatur & habetur, id est possideretur. Quid est enim aliud quod dicimus frui nisi præsto habere quod diligis? Neque quisquam beatus est qui non fruatur eo quod est homini optimum; nec quæquam qui eo fruatur, non est beatus. Cum ergo in præcedentibus fusè probaverimus, omnem omnino veram dilectionem Dei naturæ vires excedere, sed esse præcipuum donum gratiæ Dei, qua diffunditur in cordibus nostris iuxta doctrinam Apostolicam, perspicuum etiam est omnem omnino fruicionem Dei & consequenter omnem beatitudinem de vero creaturæ rationalis bono longissimè vires puræ naturæ superare.

CAPVT SECVNDVM.

Idem probatur ex beatitudine quam Philosophi naturæ lumine in Dei contemplatione posuerunt

HOC autem uberius ex eo demonstrari potest, quod quamvis S. Augustinus sæpius tradat Philosophos Gentiles nonnullos, maximeque Platonicos rectè de creaturæ rationalis beatitudine sensitse, quod in summæ naturæ, hoc est, Dei qui summa veritas & summa ratio est, contemplatione consistat, nunquam tamen eam ipsam beatitudinem, de qua ipsi magnificè ex Philosophiæ regulis loquebantur, per puræ naturæ vires obtineri posse fateatur, sed semper per gratuitum beneficium & adiutorium gratiæ Dei. Certum est autem non alia de beatitudine Philosophos inter se dimicasse nisi de illa quam Scholastici, Philosophorum in hac re discipuli, puræ naturæ tribuerunt, & naturalem creaturæ rationalis beatitudinem vocandam esse dixerunt. Sed audiamus primò Platoniorum de beatitudine sententiam, ut deinde sanctissimi Doctoris iudicium de ejus effectu & largitore subdamus. Platonicos igitur in ea sententia fuisse, quod creaturæ rationalis in spiritibus sive Angelicis sive humanis non aliter beata esse possit, nisi fruitione æternæ veritatis; hoc est luminis intelligibilis, quod est Deus, res est in Augustini scriptis celeberrima. Nam libro 10. de Civitate, Elegimus, inquit, Platonicos omnium Philosophorum merito nobilissimos: Propterea quia sicut sapere potuerunt, licet immortalem ac rationalem vel

Lib. 10. de Civ. c. 1.

intellectualem hominis animam, nisi participatio luminis illius, à quo & ipsa & mundus factus est, beatam esse non posse, ita illud quod omnes homines appetunt, id est vitam beatam, quemquam nisi affecturum negant, qui non illi unoptimo qui est incommuniabilis Deus, privitate casti amoris adhaerit. Et de Angelis, qui in caelestibus habitationibus beati habitant: Si amant nos & beatos esse nos volunt, & profecto inde volunt unde & ipsi sunt, an aliunde ipsi beati aliunde nos? Sed non est nobis nisi cum his excellentioribus Philosophis in hac questione constitutus. Viderunt enim suisque litteris multis modis copiosissime mandaverunt, hinc illos unde & nos fieri beatos, obiecto quadam lumine intelligibili quod Deus est illis, & aliud est quam illi, à quo illustrantur ut clarescant, atque eius participatione perfecti beatitudinis subsistant. Sæpe multumque Plotinus asserit sensum Platonis explicans, ne illam quidem quam credunt esse universitatis animam aliunde beatam esse quam nostram: idque esse lumen quod ipsa non est, & quo intelligibiliter illuminante intelligibiliter læcet. Et paucis interjectis ita subtextit: Dicit ergo ille magnus Platonius animam rationalem non habere supra se naturam nisi Dei, qui fabricatus est mundum, à quo & ipsa facta est: nec aliunde illis supernis præberi vitam beatam & lumen intelligentiæ veritatis quam unde præberetur & nobis. Et post multa in eodem libro: Cui Deo simpliciter insisteretis, sicut in quibus quoque Platonis & per multa restantibus solum beatificum bonum est. Et inferius: Cuius Dei &

Lib. 1.

Cap. 1.

Cap. 3.

Cap. 10.

Lib. 10.

Cap. 11.

Dei & ipsi Angeli contemplatione beati sunt, & nos futuros esse promittunt. illa namque visio Dei tantæ pulchritudinis visio est, & tanto amore dignissima, ut sine hac quibuslibet alius bonis præditum atque abundantem non dubitet Plotinus infelicissimum dicere. Et Epistola ad Dioscorum: Tantum illud attendo quoniam Plato à Cicerone multa modis aperitissime ostenditur, in sapientia non humana, sed plane divina, unde humana quodammodo accendetur, in illa utique sapientia prorsus immutabili atque eodem modo semper se habente veritate constitutissimo & finem boni, id est ultimum finem, in cuius fruitione beatitudo sita est, & causam rerum & rationandi fiduciam. Hæc aliæque plura quæ ex Augustino adduci possent, perspicue ostendunt Platonem & sectatores eius, beatitudinem Angelorum & hominum constituisse in contemplatione æternæ veritatis ac sapientiæ immutabilis tanquam finis boni, summaque pulchritudinis, cuius amore fervent & illustratione lucent. Quo sanè nihil melius & accuratius atque verius omnes Scholastici de naturali beatitudine quam puræ naturæ tribuunt, excogitare poterunt.

Iam verò non minus evidenter certoque tradit Augustinus, illam ipsam beatitudinem naturalem animæ rationalis, quam Philosophi in Dei tanquam humanæ naturæ contemplatione collocarunt, non posse homini obtinere sine gratia Dei. Cum enim in libro de Trinitate, Ciceronis ex Hortensio, ubi de Philosophia beatos nos faciente disceptatio est, ista verba recitasset, quibus dicit quod ex hac vita emigrantes, una cum Deo beatæ cognitione naturæ & scientiæ, quæ solè etiam Deorum est, vultant in illa: statim hoc exponit cum de summa naturæ contemplatione intelligere: Ita ille tantus orator, inquit, cum Philosophiam prædicaret, & præclarè ac suaviter explicans etc. bonos animos dixit sola beatos esse cognitione & scientiâ, hoc est contemplatione naturæ & quæ nihil est melius & amabilius: ea est natura quæ creaturæ ceteras instituitque naturæ. Multis autem interpositis in eodem libro dicit illam contemplativam sapientiam non nisi Deo dante concedi. Hanc, inquit, contemplativam sapientiam quam proprie puto in literis sanctis à scientiâ distinctam, sapientiam nuncupari dixit atque hominibus, quæ quidem illi non est, nisi ab illo cuius participatione verè sapiens fieri mens rationalis & intelligibilis est. Cicero commendans in fine dialogi Hortensii. Ecce illam ipsam sapientiam quam Cicero in Hortensio commendat, non nisi ab illo esse cuius participatio verè sapiens facit, aperitissime profertur. Longèque manifestus & ubique docet alibi, etiam ipsos Platonicos, attendi contemplationis illius sublimitate & humanæ mentis infirmitate, Dei gratiam ad eius adeptionem necessariam tradidisse. Ita que videtur, inquit in libris de Civitate Dei, utique est de longinquo, est acro caligante patriam in qua manendum est, hoc est, patriam pacis, ut alibi vocat, seu divinam sapientiam cuius participatissima contemplatio beatos facit: Sed viam quæ eundem est, hoc est incarnationem Filij Dei,

A non tenetis. Confiteris tamen gratiam, quandoquidem ad Deum per virtutem intelligentiæ pervenire, paucis dicit esse concessam. Quorum verborum vim divinæ gratiæ necessitatem indicantium ad beatitudinem illam naturalem, quam Philosophia prædicabat, planius nobis explicans: Non enim dicit, paucis placuit, vel, pauci voluerunt, sed cum dicit esse concessam, procul dubio Dei gratiam non hominis sufficientiam confiteris. Et iterum in eodem libri decimi loco: Veris etiam hoc verbo aperitus, ubi Platonis sententiam sequens, nec ipse dubitas in hac vita hominum nullo modo ad perfectionem sapientiæ pervenire: secundum intellectum tamen viventibus omne quod deest providentiæ Dei & gratiæ post hanc vitam posse compleri. Cernit, arbitror, quilibet non supinus lector, quanta perspicuitate & asseverantia ipsi Gentiles Philosophi tradiderunt, beatitudinem illam naturalem de qua tota erat eorum disceptatio, in Dei fructiva contemplatione consistere; & simul deficientibus humanis viribus in tanto miseriarum cumulo, quibus nos atteri cernent, divinam gratiam esse necessariam, ut ea potiamur. Cernit item non minus perspicue utrumque ab Augustino tanquam Christianæ doctrinæ quam maximè consentaneum comprobari. Sed ex utroque simul juncto, statim puræ naturæ funditus evertitur. Si enim beatitudo naturalis creaturæ rationalis in Dei contemplatione sita, quam Philosophia gentium Plotini, Ciceronis, Platonis & similium naturæ lumine suffulta prædicabat, non nisi per Dei gratiam propter expertam infirmitatem humanarum virium comparari potest, nec alia inferior beatitudo, quæ vera naturæ rationalis beatitudo sit, dari queat; manifestum profecto est, naturam rationalem sine Dei gratia non posse condi; cum eam divina sapientia, ut ex præcedentibus supponimus, & Scholastici profitentur, non nisi ad seipsum velut finem ultimum, cuius assecutione beata fiat, possit instituire.

Quæ profecto ratio est, ut Augustinus non raro profiteatur, hac in re Philosophiam gentium, quemadmodum de uno Deo omnium conditore, ita & de naturæ rationalis beatitudine, idem omnino quod Philosophia docet Christiana, tradidisse. Si enim, inquit, eos Angelos sic immortales, ut tamen à summo Deo factos, esse non per seipsum, sed ei à quo facti sunt adherendo, beatos esse dicunt, hoc dicunt quod dicimus, quolibet eos nomine appellent. Quæ de causa paulò antè dicentem audivimus, nullum nobis esse cum excellentioribus Philosophis in hac questione conflictum. Vbi simul copiosissimè traditum dicit à Philosophis, non solum hinc illos Angelos, unde & nos fieri beatos, obiecto quodam lumine intelligibili videlicet Deo, sed etiam quod ab illo illustrantur ut clarèam, quod eius participatione perfecti beati que subsistunt; quod ab illo intelligibiliter illuminante, intelligibiliter lucent; quod ab illo spiritibus supernis præbetur vita beata, & lumen intelligentiæ veritatis, unde præbetur & nobis; quod consonent Evangelio ubi legitur, Erat lumen verum quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.

Epist. 16.

lib. 10. de Civitate.

lib. 10.

lib. 10.

lib. 10. de Civitate.

Civitate.

lib. 10.

INNO
MIL

mundam. Quibus nihil apertius & efficacius dici posset, ut intelligeremus non minus Augustinum quam Philosophos, divinam gratiam necessariam professos esse, ut illa beatitudine naturali frueremur, quam in Campis Elytijs ex summa naturæ seu intelligibilis illius luminis contemplatione divinitus largiendam esse sentiebant.

Ex quo fit, ut Augustinus etiam ubique contra Stoicorum & similibus longius a veritate recedentium errores tradat, neminem posse creaturam rationalem beatam facere nisi solum Deum. *Vitam, inquit, beatam ipsi sibi quodammodo fabricare voluerunt, potiusque perandam quam imperandam putaverunt, cum eius dator non sit nisi Deus. Neque enim facit beatum hominem nisi qui fecit hominem. Quod ipse non solum de illa sublimi & perspicua Dei contemplatione proficitur, sed de quacumque etiam infima fruitione, sicut de quavis imperfectissima dilectione Dei. Cum enim status puræ naturæ in omnibus ex Scholasticorum opinione similis ei sit in quo versamur, fieri etiam non potest, quin par omnino, modo major, ut supra vidimus, imbecillitas ad divina amanda, contemplanda, fructuandaque sit, quam ea quam perpetimur. Qualis verò illa sit præclarissime depingit contra Manichæos Augustinus. Nam beatitudinem hominis indagans, cum dixisset: Deus igitur refut, quem si sequimur bene, si assequimur, non tantum bene, sed etiam beate vivimus, mox infirmitatem humanæ mentis ostendens, ut ex eo beatitudinis qualiscumque umbram suis viribus capiat; sed quomodo sequimur quem non videmus? Aut quomodo videmus qui non solum homines, sed etiam insipientes homines sumus? Quamquam enim non oculus, sed mente cernatur, qua tandem mens idonea reperiri potest, que cum stultitia ut be obtegatur, valeat illam lucem vel etiam conetur haurire? Cuius ingendum est, igitur ad eorum præcepta, quos sapientes fuisse probabile est. Nactenus potuit ratio perducere; versabatur namque non veritate certior, sed consuetudine securior in rebus humanis. At ubi ad divina pervenire est, avertit se, inveni non potest, palpitat, æstuat, inibat amore, reverbatur luce veritatis, & ad familiaritatem tene rarum suarum non electione, sed fatigatione convertitur. Quam sic formidanda est, quam tremendam, ne maiorem inde concepat anima imbecillitatem, ubi quietem fessa conquirit. Quæ verba cum omnium hominum experientia, quos etiam gratia non mediocriter juvat, ita vera esse testetur, ut ex ipso intuitivo penam veritatis deprompta videantur, nonne ridiculum est etiam beatitudinis ex Deo potiundæ potestatem puræ naturæ viribus ascribere, ubi tanta est in illa luce cernenda mentis imbecillitas? Quæ de causa sanctissimus rerum divinarum Antistes, non solum Philosophicam illam Platoniorum ex Dei contemplatione beatitudinem, sed etiam illam contemplationem, quæ juxta fabulas Manichæorum, Natura mali Deo coæterna, volebat nocere luci Dei, propter quem conatum pugna Dei cum natura mali consecuta dicebatur, gratiæ divinæ beneficium esse posse*

proficitur. Deinde, inquit, bonum illud extra se positum cui nocere studeant, utrum omnino esset unde animæ, si cognoverant? Si intellexerant, quid tali merito præclarior? An quicquam est aliud, quo magis laboribus omnium honorum porrigatur intentio, nisi ut summum illud & sincerum bonum intelligatur? Quod ergo nunc vix paucis bonis iustisq; conceditur, id tunc illud merum malum nullo bono adjuvante iam poterat. Ecce absurdum esse indicat, nullo bono adjuvante potuisse naturam mali, contemplari videlicet mentis intelligentia lucem Dei, quod alibi vocat frui Deo, eo quod vix iustus per Dei gratiam concedatur. Quis verò ita deliret, ut juxta Manichæos etiam naturam mali supernaturaliter elevatam fuisse putet, & illos propterea de supernaturali visione locutos esse coningat? Nunquam enim Manichæi naturam mali, vel elevatam esse à bono Deo, vel etiam beatam aut bonam fieri posse putaverunt, sed immutabiliter malam. Loquebantur ergo de illa visione lucis Dei, quæ naturam mali pestifera vicinitate boni pulchritudine lucis illius frui voluit. Hanc qualemcumque divinæ lucis intelligentiam seu contemplationem, nullo modo naturam mali nisi per gratiam & adiutorium Dei, sicut & iustus concedi posse testatur. Quanto minus vera beatitudo ex quacumque contemplatione Dei illi creaturæ sine Dei ipsius adiutorio obtingere potest?

Cum igitur iste non modo S. Augustini, sed & Ethnicorum Philosophorum sensus fuerit non semel vehementer admiratus fui, qui factum sit, ut Philosophi ante exortum lumen ad revelationem gentium longè verius, accuratius, sanctius de præcipuis doctrinæ moralis capitibus philosophari sint, de infirmitate virium naturalium ad bene vivendum, de purgatione animæ, de Deo in omnibus actibus diligendo, de beatitudine animæ quam prædicabant naturali, de gratiæ necessitate, quæ & amor Dei, & præmium ejus divinæ contemplationis veritatis dari debet; quàm plerique Scholastici Christiani. Nec aliam sanè causam invenio, nisi quia omnes *ἁπλοῦς* Aristotelis sectati sunt, qui cum vel divinarum rerum ignorantia, vel alienæ gloriæ invidia, præclarissima doctrinæ capita quæ & Cicero & sanctus Augustinus mirificis extulerunt laudibus, in magistro suo Platone carperet, minutiloquio suo sola terrena perlerutus est; nec alius quicquam in virtute nisi proprium objectum ejus; neq; divinius quicquam in beatitudine quam vel mundi naturam, vel nescio quas intelligentias inveniri potuit. Quibus contemplandis & amandis, cum neque purgandus esset, neque purgaretur animus, sed sordidus alia nova inquisitione sordesceret, nullum omnino superioris naturæ adiutorium, vel ad virtutem vel ad præmium ejus beatitudinem necessarium arbitratus est, sed hominem imbecillitatis propriæ ignorans, docuit ad omne bonum lethali in sua virtute confidere. Hoc est ipsissimum virus, quod ab eo velut magistro suo suxere Pelagiani, dum Dei gratiam velut superfluum enecerunt: hæc est do-

Epist. 1.

Demorib.

Eccl. 6. 2.

Cap. 7.

est doctrina quam Scholastici moderari voluerunt dum duos homines in uno condiderunt, unum Philosophum, alterum Christianum: unum qui cum Pelagianis crederet, speraret, diligeret ex natura; alterum qui ex gratia; unum qui virtutem propter virtutem coleret, alterum qui propter Deum: unum qui gratiam respicendo superbissime sibi ipsi ad bene vivendum fideret; alterum suae infirmitatis conscius, qui ad iutorio gratiae Dei: unum qui quanto superbior tantum falsior sibi ipse beatitudinem fabricaret, alterum qui eam speraret ex Deo. Denique unum sui ipsius adoratore, alterum sui conditoris. Haec mysteria ex illa pura putaque Peripatetica Philosophia promanarunt. Quam quia Plato cum sectatoribus suis longe diviniore doctrina, propter quam quidam Philosophorum quasi Deus appellari meruit, sensumque maiestate transgressus est; & illa humanae virtutis & felicitatis adulteria; quae vel ex officiorum dilectione; vel creaturae cuiuscunque naturae contemplatione nascuntur, ignoravit aut improbavit, hinc est quod tantopere de dilectione & contemplatione Dei, de purgatione animi tanto bono cernendo, fruendoque necessaria, de infirmitate quam sentiebant virum humanarum, de divinae opitulationis necessitate satagerunt. Ex quo etiam factum esse cernimus, ut quamdiu abjectior illa Aristotelis Philosophia ab Ecclesia pulchritudine exulavit, nihil de huiusmodi dogmatibus vel etiam pura naturae lenocinijs in Latinorum scriptis Cypriano; Ambrosio; Augustino; Prospero; Fulgentio usque ad Scholasticorum saeculum audiat. Simulataque vero sive per Pelagianos quos tanquam Simias Aristotelis, dictis amantibus Augustinus imidet, sive per soboles eorum Presbyteros Massilienses quorum pestifer halitus scriptis adherens ad posteros propagatus est, sive multo magis per eos qui Aristotelem in Ecclesiae scholis velut normam doctrinae naturae

lis secundum esse statuerunt, minutiloquium rerum naturalium Christianis admirationi fuit, naturae vires, virtus, beatitudo, quae à Philosophis humani lapsus & conditoris & beatoris ignavis velut omnino naturalia illa, saepe praedicari audiebant, commendari ceperunt. Et quia meminerant se esse Christianos; hominem supernaturalem & naturalem, velut Arcam cum Dagon in una ad collocarunt, pulcherrimam compendiosissimamque methodum se reperisse rati ne redemptoris gratia laderetur. Quicquid enim de divina gratia in Scripturis praedicari sentiant, hoc homini illi supernaturali applicant: Quicquid in Philosophis de viribus voluntatis, de viribus voluntatis, de virtutibus Philosophorum, de beatitudine naturae potestate comparanda naturali. Et quod deterius est; dogmata nonnulla solum Philosophiae secundo Philosophorum Peripateticorum adiecerunt fundamentis, quae tamen ab illis non didicerant, quaeque canities Ecclesiae vetustioris exhorruerat. Cum enim ex Christiana doctrina Platonice consentiente didicissent, nulla rerum creaturarum dilectione vel fruitione, beatam esse posse creaturam, Deum quoque finem hominis naturalem esse, puraque naturae viribus & adipiscendum diligi, & fruendum pia contemplatione cerni posse docuerunt. Ita totus ille pura naturae status à Philosophis trepidante licet assensione admiratus, ut qui saepe de naturae tanquam immitis nocere severitate conquesti sunt, à Scholasticis omnibus suis numeris absolutus fuit, & ne quicquam vel silentibus de illo antiquis Patribus, vel per pleraque doctrinae suae principia condemnantibus magna contentione defensus. Qui quamvis utrunque praecedentibus argumentis ex Augustino labefactus sit, alijs tamen adhuc arietibus ex eodem sancto Doctore quaticundus est.

CAPVT TERTIVM.

Tertium argumentum, quia regnum caelorum quod supernaturalis ordinis est non potest à pura natura separari sine iniustitia.

CONTEMPLATIONEM Dei quam Christiani regnum Dei seu vitam aeternam vocant, nullo modo creaturae rationali quantumvis innocenti deberi, sed ei citra omnem eius culpam tanquam supernaturalis ordinis negari liberè posse Scholastici docent. Ex quo etiam capite quam maxime in pura natura creaturam rationalem condi posse sentiunt, ut pote quae alia inferiori felicitate beari possit. Praecedentibus argumentis probare conati sumus non esse aliam rationalis naturae beatitudinem nisi quae divino beneficio conceditur: hic probabimus, ipsam quoque clarae visionis beatitudinem in regno Dei, non posse negari creaturae innocenti. In-

nocentem autem esse puram creaturam, a visione illam claram esse gratia, & supernaturalis ordinis, neque Scholastici negant, negare ergo non poterunt, puram naturam velut commentitiam utrimque corrumpere, si quemadmodum probavimus, gratiam non posse se iungi à beatitudine quam pura natura tribuit velut naturalem; ita beatitudinem gratia à natura pura & innocente se iungi non posse probaverimus. Hoc autem S. Augustinus tam evidentem & constantem & crebro docet ut nec ipsos Scholasticos, prolata perceptorumque doctrinae eius negaturos purem hanc esse sententiam, nisi velint adversus perspicuae veritatis lucem nervos contentiois intendere.

L1

Quod